

Zápis detí do 1. ročníka

Zápis pre nový šk. rok 2022/2023 bude od 1. apríla do 30. apríla elektronicky, osobne, alebo poštou. Bližšie informácie týkajúce sa zápisu vrátane elektronickej prihlášky budú aktuálne uvedené na web stránke našej ZŠ s MŠ Pod Vinbargom 1 v Bardejove: <http://podvinbargom.edupage.org/>.

Zápisu sa zúčastnia deti, ktoré do 31. 8. 2022 dovŕšia šesť rokov, bez ohľadu na to, či uvažujete napr. o odklade školskej dochádzky, alebo sa u vášho dieťaťa objavil problém, ktorý si bude vyžadovať špeciálny prístup.

Legislatíva k zápisu detí

Ak by ste potrebovali riešiť nejakú špecifickú situáciu, môžu vám pomôcť nasledovné zákony a nariadenia:

- zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- § 19, § 20, § 23, § 24, § 25 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o doplnení niektorých zákonov,
- vyhláška Ministerstva školstva SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole.

V súlade s touto legislatívou **je zákonný zástupca dieťaťa povinný prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole.**

Ako prebieha zápis

Ide o orientačné posúdenie spôsobilosti dieťaťa na školu. Počas zápisu pedagóg hrovou formou pracuje s dieťaťom. Zisťuje, či dieťa pozná farby, čísla, základné geometrické tvary, množstvo, veľkosť. Ako drží ceruzku a farbičky, kreslí obrázok, rozpráva, recituje básničku. Rodič vyplní potrebné tlačivá s údajmi o dieťati a dostane základné informácie. Taktiež mu budú zodpovedané všetky otázky. ☺

Kto posúdi, či je dieťa pripravené na vstup do školy?

Samozrejme **rodičia**, ktorí vidia svoje dieťa a môžu vnímať jeho prednosti i rezervy. Pokiaľ sa však nad tým, čo by predškolač mal vedieť a zvládnuť, zamýšľajú dostatočne včas, za obdobie od januára do augusta môžu v rámci prípravy na vstup do školy urobiť pre svoje dieťa veľa.

Na druhej strane by rodičia mali požiadať o názor **učiteľku v MŠ**, ako ona vníma dieťa z pedagogického hľadiska a či prípadne navrhuje nejaké odporúčania na prácu doma.

Tretí v poradí je **pedagóg** na zápise do 1. ročníka. Na základe orientačného posúdenia spôsobilosti dieťaťa, v prípade potreby, Vám dokáže odporúčať potrebné cvičenia na rozvoj pripravenosti dieťaťa na školu.

No a v konečnom dôsledku je to **detský psychológ** (CPPPaP, Štefánikova 8, Bardejov), ktorý cielenými diagnostickými prostriedkami dokáže posúdiť pripravenosť dieťaťa s ohľadom na nároky školy, na jeho sociálnu i emocionálnu pripravenosť.

Dôvody vyšetrenia školskej zrelosti v CPPPa P (poradenské zariadenie)

K najčastejším dôvodom na predškolské psychologické vyšetrenie patrí:

- podozrenie na poruchu pozornosti a hyperaktivitu,
- sťažená adaptácia na cudzie prostredie a cudzích ľudí,
- výrazná citová pripútanosť (zväčša k matke), nesamostatnosť, hravosť, dátum narodenia (jún, júl, august),
- mimoriadne nadané deti,
- zdravotné a iné problémy, ako sú poruchy vývinu reči, slabozrakosť, nedoslýchavosť, nízky vzrast, vrodené

vývinové chyby, nevyhranená lateralita (pravo-ľavorukosť), deti predčasne narodené alebo s nízkou pôrodnou hmotnosťou,

- snaha rodičov pomocou vyšetrenia objektívne zhodnotiť danosti dieťaťa (v čom vyniká alebo je slabšie) a pripraviť ho na vstup do školy.

Zopár užitočných rád, kým pôjde Vaše dieťa do školy:

Základné vedomosti, zručnosti a schopnosti budúceho školáka:

- 1 poznať svoje **meno, priezvisko**, adresu bydliska, členov rodiny a ich zamestnanie,
- 2 **orientovať** sa v okolí domu a v okolí školy (poznať cestu do/zo škôlky, školy domov),
- 3 poznať základné **pravidlá cestnej premávky** (dopravné značky, signály pre chodcov, farby semaforu),
- 4 poznať **známe profesie** a činnosti dospelých a stroje alebo náradia, ktoré sa používajú pri práci, poznať a pomenovať **bežné domáce práce**,
- 5 vedieť **pomenovať bežné predmety**, ich vlastnosti (farby, tvar, veľkosť, materiál),
- 6 **poznať** základné a rozlišovať doplnkové **farby**,
- 7 poznávanie **prírody živej i neživej**: pomenovať základné kvety, kry, stromy, zeleninu, ovocie, zvieratá, poznať **znaky ročných období**, rozpoznávať časti dňa, postupne aj **dni v týždni**, poznať základné prírodné zákonitosti.
- 8 **správanie v prírode, k svojmu okoliu** - vedieť sa správať v prírode, šetrne zaobchádzať s predmetmi,
- 9 poznať a **pomenovať časti ľudského tela**, zmyslové orgány, zásady starostlivosti o zdravie - vhodné jedlo a pitie.
- 10 samostatne **používať WC** s následnou sebaobsluhou, **umývať si ruky** po použití WC, po príchode z ihriska, pravidelne si čistiť zuby, vedieť sa vysmrkať.

1 1

samo jest' s príborom, samostatne sa obliec' a vyzliec', **zaviazať si šnúrky** na topánkach, byť schopné udržiavať poriadok na svojom mieste,

1 2

hovoríť **zrozumiteľne, jasne**, používať jednoduché slová, rozumieť hovorenému slovu, chápať slovné pokyny,

1 3

zdvorilo a slušne sa správať - **vedieť pozdraviť, poprosiť, poďakovať**, osloviť, fungovať v kolektíve, vedieť spolupracovať, podeliť sa,

1 4

vedieť **správne držať ceruzku**, farbičku, mať dostatočne uvoľnenú rúčku,

1 5

rozvinuté kognitívne - **poznávacie funkcie** - grafomotoriku, vizuomotoriku, sluchové vnímanie, zrakové vnímanie, základné matematické predstavy...

A ďalej...

Telesný vývin

K tejto stránke sa vyjadruje obvodný pediater dieťaťa. Hodnotí zdravotný stav dieťaťa, jeho motoriku, vplyv prípadných telesných alebo chronických ochorení na školskú spôsobilosť (postihnutia, alergie, astma, imuno deficity...)

Mal by zvážiť zaškolenie detí s výraznejšími rizikovými faktormi, ktoré sa objavili počas gravidity, pri a po pôrode, u detí predčasne narodených, s nízkou pôrodnou hmotnosťou, najmä ak sa **následne objavovali problémy v rozvoji motoriky a reči** (môžu sa objaviť problémy s koncentráciou pozornosti, prípadne poruchy učenia).

Poznávacie (kognitívne) funkcie

Pre zvládnutie trivna (písanie, čítanie počítanie) je dôležitá dostatočná a rovnomerná úroveň rozvoja poznávacích schopností. Niektoré deti môžu po veku 4-5 rokov poznať písmená, majú bohatú slovnú zásobu, ale ich grafomotorika je pozadu. Potom treba oblasť, v ktorej dieťa nie je až také dobré, rozvíjať.

Do skupiny kognitívnych predpokladov patrí:

Vizuomotorika, grafomotorika

Diet'at'u poskytujte priestor na pohyb. Behanie, skákanie, preliezky, loptové hry – to všetko ho učí koordinácii tela, súhre oko – ruka, ktorá je v procese učenia sa nesmierne dôležitá. Pre rozvoj týchto schopností môžete urobiť napr.:

- Za dieťa nebudete robiť veci, ktoré vie zvládnuť samo – obliekanie, zaväzovanie topánok, upratovanie hračiek.
- Medzi hračky mu zaradíte stavebnice, skladačky, mozaiky, koráliky na navliekanie, plastelínu, modurit, nožnice, farebné papiere – nech pracuje, modeluje, strihá, lepí.
- Pre [rozvoj grafomotoriky](#) nech dieťa vyfarbuje, dokresľuje. Používajte na to určené pracovné zošity, pracujte s detskými časopismi, učte dieťa držať ceruzku [správnym úchopom](#). Pokiaľ sa mu nechce kresliť, snažte sa ho motivovať spoločnou kresbou s vami – je to pre deti väčšia zábava.

Reč

Dieťa potrebuje rozumieť povedanému, aby vedelo, čo sa po ňom chce. Deti s oneskoreným vývinom reči, rečovými problémami mávajú často ťažkosti v čítaní a písaní. Tiež je dôležitá dostatočná slovná zásoba, schopnosť reprodukovať počuté.

- Rozprávajte sa s dieťaťom, snažte sa ho k rozprávaniu stimulovať otázkami: prečo? ako? načo? čo si o tom myslíš?
- Po prečítaní rozprávky vyžadujte, aby vám povedalo, čo si zapamätalo (a aj kedy toho nebolo veľa, pochváľte ho!!!).
- Pokiaľ dieťa zle vyslovuje hlásky, alebo ich nepoužíva vôbec (l, r, sykavky), **najneskôr v 5. roku** by ste mali vyhľadať logopéda.

Sluchové vnímanie

Má zásadný význam pre rozvoj reči. Ak chceme podporiť rozvoj sluchového vnímania, tak môžeme:

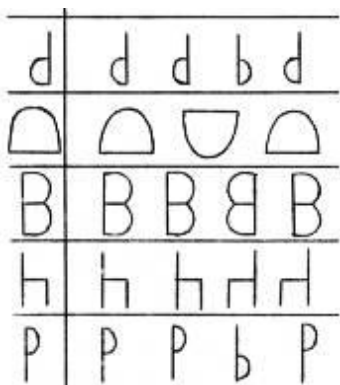
- Učiť dieťa počúvať rozprávky (najlepšie ak ich číta rodič).
- Hrať sa hry **na lokalizáciu zvuku** – odkiaľ zvuk prichádza (používať varešky pokrievky, triangel, kamienky v krabičke od krému ...).
- Hrať sa hry **na rozlišovanie zvukov** – čo to bolo? Dobré poslúži šušťavý papier, plechový bubienok, suché zipsy, paličky, trhanie papiera.

- Ťažšie, ale veľmi dôležité, je hľadanie rýmov, **roztlieskavanie slov** na slabiky (vrátane určenia ich počtu), MA – MIČ – KA, AU – TO, ŽI – RA – FA. Deti to majú veľmi radi, najmä keď si slová môžu určovať samy.
- Pri roztlieskavaní slov je možné nadviazať otázkou na rozpoznanie prvej a poslednej hlásky v slove.

Zrakové vnímanie

Ovplyvňuje reč, vizuomotorickú koordináciu, priestorovú orientáciu. Dieťa pred vstupom do školy by malo vedieť:

- Pomenovať bežné farby, je dobré učiť ho aj ich odtiene.
- Rozlišovať **figúru a pozadie**. Toto rozvíjame napr. vyhľadávaním známeho predmetu na obrázku, vyhľadávaním tvaru podľa predlohy, sledovaním určitej línie medzi ostatnými líniami.

Pre rozvoj v tomto smere sú výborné pracovné listy, na ktorých dieťa hľadá obrázok odlišný od ostatných – tvarom, veľkosťou, detailom, inou polohou (v rade bodkovaných hrnčekov je jeden s pásikmi, v rade hore smerujúcich palcov je jeden otočený nadol). Zrakové rozlišovanie (analýzu/syntézu) podporujú notoricky známe pexeso, mozaiky, skladanie podľa predlohy, puzzle, dokresľovanie detailov na obrázok, hľadanie chýbajúcej časti obrázku, spájanie predlohy s jej tieňom...

Vnímanie priestoru

Je dôležité pre rozvoj pohybových zručností, hrových aktivít, grafomotoriky, ovplyvňuje čítanie, písanie, geometriu, orientáciu na mapách a v notových zápisoch. Dieťa zvyčajne **najskôr chápe pojmy hore – dole, potom vpredu – vzadu, nakoniec vpravo – vľavo**. Patrí sem aj chápanie predložiek na, do, v, pred, za, vedľa, medzi; pojmov ako vysoko – nízko – ďaleko – blízko. Základom podpory dieťaťa v smere vnímanie priestoru je, že **toto všetko pomenovávame pri bežných každodenných činnostiach**.

Vnímanie času

Je podmienkou pre uvedenie si časovej postupnosti a v neskoršom období v škole na „rozloženie síl“ pri práci. Dieťa rozvíjame tak, že pomenovávame deje a činnosti, s ktorými sa stretáva a vedíme ho k tomu, aby sa orientovalo v pojmoch, ako ráno – poobede – večer – neskôr – dni v týždni.

Základné matematické predstavy

Proces utvárania matematických predstáv začína **porovnávaním** malý – veľký, krátky – dlhý, veľa – málo, pokračuje **triedením podľa druhu** – jedlo, ovocie, oblečenie, podľa farby. Neskôr dieťa dokáže triediť aj podľa dvoch kritérií – veľké červené kruhy, malé žlté štvorčeky. Pri rozvíjaní matematických predstáv je dôležité najprv pracovať s predmetmi (legové kocky, loptičky) a až neskôr s obrázkami. Predškoly by mali chápať množstvo do 6, na zápise na školách sa sleduje orientácia a chápanie do 10.

Práceschopnosť – pracovné návyky

Aby dieťa dokázalo využívať pri vyučovaní svoje danosti a schopnosti, musí mať o učenie záujem. Tiež je dôležitá **zámerná koncentrácia pozornosti** na úlohu a vedomie, že úlohu treba dokončiť.

V predškolskom veku sa deti vedľa pomerne dlho sústrediť na hru, ktorú si vybrali sami. Aj takéto dieťa sa pri aktivite, ktorá si vyžaduje zámernú koncentráciu (pri úlohe, ktorú sme mu dali my alebo pani učiteľka v materskej škole) rýchlo unaví, stráca záujem, odbieha. Treba ho preto povzbudzovať a postupne sa snažiť čas, ktorý dieťa zvládne, venovať zadanej úlohe, predlžovať.

Emocionálna a sociálna zrelosť

Každé dieťa je iné a to, ako dokáže v škole fungovať, závisí nielen na jeho dispozíciách, ale aj na tom, ako pani učiteľka porozumie jeho povahe, potrebám a možnostiam. Od dieťaťa sa očakáva **primeraná miera emocionálnej stability** – teda napr. nevybuchne pri každom neúspechu, nie je extrémne úzkostné. Dôležitá je aj sociálna vyspelosť – dieťa dokáže vydržať dlhší čas bez rodiny, byť v inom prostredí – k tomuto veľmi dobre slúži skúsenosť s materskou školou. Ak dieťa do materskej školy nechodí, je potrebné zabezpečiť takúto skúsenosť pre dieťa v rámci iných súvislostí.

Existuje možnosť predčasného nástupu do školy?

Ak zákonný zástupca dieťaťa požiada o to, aby bolo na plnenie povinnej školskej dochádzky prijaté dieťa, ktoré nedovršilo šiesty rok veku, je povinný k žiadosti predložiť **súhlasné vyjadrenie CPPPaP** a súhlasné vyjadrenie pediatra.

Čo ak s dieťaťom, ktoré by malo nastúpiť šk. dochádzku, žijete v zahraničí alebo plánujete do zahraničia odísť?

Dieťa musí byť riadne prihlásené do kmeňovej školy v Slovenskej republike (teda tam, kam patrí podľa školského obvodu). Pri zápise zákonný zástupca oznámi, že dieťa bude študovať v zahraničí a zároveň písomne požiada riaditeľa školy o povolenie študovať v zahraničí. Oznámenie môžete vykonať aj poštou alebo inou formou doručenia žiadosti.

**TEŠÍME SA NA VÁS A VAŠE DIEŤA
DOVIDENIA ☺**

